

PROGRAM STUDIÓW

Obowiązuje od roku akademickiego: 2026/2027

Kierunek studiów: STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

1. **Kod ISCED:** 0312 POLITOLOGIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
2. **Formy studiów:** STACJONARNE/NIESTACJONARNE
3. **Liczba semestrów:** 4
4. **Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** MAGISTER
5. **Profil kształcenia:** OGÓLNOAKADEMICKI
6. **Dziedzina nauki:** NAUKI SPOŁECZNE
7. **Dyscyplina naukowa:**
NAUKI O POLITYCE I ADMINISTRACJI – 120 ECTS (100% punktów ECTS)
8. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 120 ECTS**
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **61 – studia stacjonarne, 34 – studia niestacjonarne.**
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS: **61**
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): **64**
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, nie mniejsza niż 5 ECTS – kierunek jest przyporządkowany do nauk społecznych: **5 ECTS** z zakresu nauk humanistycznych.
9. **Łączna liczba godzin zajęć: 3.000 – studia stacjonarne, 3.000 – studia niestacjonarne – w tym:**
 - liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **Obszar Śródziemnomorski 1.541 godz., Obszar Transatlantycki 1.541 godz., Global Studies 1.526 godz. - studia stacjonarne, Obszar Śródziemnomorski 851 godz., Obszar Transatlantycki 851 godz., Global Studies 841 godz. - studia niestacjonarne**

- liczba godzin zajęć prowadzona z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: **60 (wykłady) – studia stacjonarne, 35 (wykłady) – studia niestacjonarne.**

10. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

Koncepcja kształcenia na kierunku Stosunki międzynarodowe II stopnia, oparta została na **trzech przemyślanych i zweryfikowanych empirycznie** filarach. Pierwszym jest strategia rozwoju Uczelni, uwzględniająca jej specyfikę w warunkach lokalnych oraz potencjał naukowo-dydaktyczny kadry. Drugi, to zdiagnozowane metodami ilościowymi potrzeby studentów i absolwentów pierwszego stopnia kierunków z dziedzin nauki społeczne oraz nauki humanistyczne. Trzeci filar stanowiło zgłaszane zapotrzebowanie otoczenia zewnętrznego, a szczególnie instytucji rządowych i samorządowych, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i mediów na specjalistów wyposażonych w określone kompetencje. Ze względu na charakter regionu, intensywny rozwój sektora turystycznego, wzrastającą liczbę przedsiębiorstw i firm zagranicznych, nowe media a także obiekty targowe (Międzynarodowe Targi Kielce) pojawiła się nisza na rynku pracy, którą mogą wypełnić właśnie absolwenci kierunku Stosunki międzynarodowe. W związku z powyższym, przyjęta **koncepcja kształcenia** ma charakter interdyscyplinarny, nowoczesny (zwłaszcza w warstwie oferty dydaktycznej), a także dostosowany do współpracy z otoczeniem lokalnym i regionalnym. **Celami kształcenia** jest poszerzenie oferty edukacyjnej i stworzenie dla młodzieży regionu optymalnych warunków dla zdobycia wartościowego wykształcenia, które ułatwi jej wejście na rynek pracy. Szczególny nacisk jaki położono m.in. na znajomość języków obcych (część zajęć prowadzona w jęz. angielskim, języki obce do wyboru ze względu na moduł studiów). Wysokie kompetencje językowe mają na celu skuteczne poszukiwanie zatrudnienia także poza regionem, a nawet na rynkach zagranicznych. Kształtowanie postaw otwartych, umiejętności pracy w zespole, samodzielnego analizowania i oceniania zjawisk wchodzących w skład polityki zagranicznej i stosunków międzynarodowych odpowiadają przeobrażeniom dokonującym się w otoczeniu Uczelni. **Cele szczegółowe** na realizację których ukierunkowana jest oferta dydaktyczna to: kształtowanie poczucia przynależności narodowej (w tym przywiązanie do tradycji regionu), przygotowanie do aktywnego udziału w społeczeństwie obywatelskim, umiejętność przystosowania się do zmieniających się warunków życia społeczno-gospodarczego, zrozumienie norm i standardów w relacjach międzynarodowych, umiejętne wykorzystywanie nowoczesnych technologii, kierowanie się zasadami etycznymi w życiu społecznym, reagowanie na bieżące potrzeby społeczne i gospodarcze Polski, a także poszerzanie lokalnej oferty dydaktycznej. Należy podkreślić, że **program studiów** skonstruowany jest w taki sposób, aby obejmował wszystkie najważniejsze treści i zagadnienia problemowe, konieczne do przeanalizowania, wyjaśnienia i przedyskutowania współczesnych stosunków międzynarodowych. W grupie **przedmiotów (zajęć) kierunkowych** (stanowiących podstawę procesu kształcenia – fundament kształcenia w ujęciu metodologicznym i teoretycznym) znalazły się w rezultacie przyjętego podejścia treści kształcenia dotyczące między innymi: teorii stosunków międzynarodowych, międzynarodowych stosunków gospodarczych i handlowych, wielostronnych i dwustronnych relacji pomiędzy państwami, relacji międzykulturowych, komunikowania międzynarodowego, bezpieczeństwa międzynarodowego. Posiadanie bowiem przez studenta wiedzy z tych obszarów jest warunkiem koniecznym dla podjęcia studiów i rozważań dotyczących problematyki bardziej szczegółowej. W programie studiów znalazły się wszystkie te elementy wiedzy, które składają się współcześnie na studia nad stosunkami międzynarodowymi. Na bazie wiedzy kierunkowej student ma możliwość pogłębiania i poszerzania wiedzy i umiejętności w ramach swoich zainteresowań poprzez dokonanie wyboru jednego z bloku przedmiotów (zajęć) o charakterze specjalnościowym.

Zaproponowano studentom zgłębianie problematyki: systemu transatlantyckiego, systemu śródziemnomorskiego oraz wyzwań i zagrożeń globalnych (w tym wypadku część zajęć może być prowadzona w języku angielskim, stosownie do decyzji studentów). W obrębie każdego z bloków przedmiotów (zajęć) o charakterze specjalnościowym znajduje się zestaw przedmiotów (zajęć), które odnoszą się do najbardziej aktualnych i ważnych aspektów funkcjonowania i ewolucji wybranych systemów regionalnych, jak również współczesnego systemu globalnego. Należy wyeksponować, że program kierunku: Stosunki międzynarodowe pozwala studentom na prowadzenie badań i rozważań nad problematykę stosunków międzynarodowych w ramach wszystkich stosowanych współcześnie perspektyw analitycznych: państwo-centricznej, regionalnej, globalnej, instytucjonalnej. Co więcej, warte podkreślenia jest także to, że program studiów umożliwia analizę wybranych zagadnień współczesnych stosunków międzynarodowych na niemal wszystkich poziomach: jednostkowym, grupowym, społecznym, państwowym. Treści kształcenia odnoszą się do problematyki politycznej, ekonomicznej, społecznej, kulturowej, militarnej. Zajęcia realizowane są przede wszystkim w formie wykładów i ćwiczeń. Przyjęte w programie studiów proporcje pomiędzy wykładami a ćwiczeniami gwarantują, iż możliwa będzie skuteczna realizacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności. W procesie nauczania na poziomie przedmiotów (zajęć) silny nacisk położony zostanie na różnorodne formy aktywizacji studentów. Osiągnięte to zostanie poprzez zastosowanie na zajęciach przez prowadzących takich metod nauczania, które angażować będą studentów i zmuszać ich do samodzielnej pracy.

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Stosunki międzynarodowe:

- **Posiada pogłębioną – w stosunku do studiów pierwszego stopnia - wielopłaszczyznową wiedzę** na temat wyzwań i problemów współczesnego świata, funkcjonowania organizacji i podmiotów międzynarodowych.
- **Posiada umiejętności analityczne i metodologiczne**, pozwalające podejmować pracę w zespole, a także na samodzielnych stanowiskach wymagających tworzenia analiz i ocen.
- **Ma wpojone nawyki** inicjatywy i odpowiedzialności za podejmowane działania oraz utrwalone etyczne zasady kultury i organizacji pracy. **Jest przygotowany do pracy** instytucjach samorządowych (Urzędy Miast oraz Urzędy Marszałkowskie); instytucjach rządowych (ministerstwa, przedstawicielstwa dyplomatyczne) i pozarządowych; instytucjach międzynarodowych (rządowych, pozarządowych, prywatnych); mediach (lokalnych i ogólnopolskich), państwowych, prywatnych i międzynarodowych podmiotach gospodarczych.
- **Zna język obcy** na poziomie biegłości B2+ oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu problematyki międzynarodowej.
- **Ma wpojone nawyki** ustawicznego kształcenia, samodoskonalenia i rozwoju zawodowego.
- **Jest przygotowany do kontynuowania studiów** na poziomie doktoranckim (studia w Szkole Doktorskiej).

11. Efekty uczenia się:

Oznaczenie symboli:

SM – Stosunki międzynarodowe

2 – studia II stopnia

A – profil ogólnoakademicki

W – efekty uczenia się w zakresie wiedzy

U – efekty uczenia się w zakresie umiejętności

K – efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych

01, 02, 03 ... - numer kolejnych efektów uczenia się

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie efektów uczenia się do: uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	Odniesienie efektów uczenia się do: charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
--	----------------------------------	---	---

w zakresie **WIEDZY:**

SM2A_W01	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu praktyki oraz teorii stosunków międzynarodowych oraz ich umiejscowienia w obrębie innych dziedzin nauk społecznych oraz dyscypliny: nauki o polityce i administracji.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W02	Ma wszechstronną, ugruntowaną wiedzę dotyczącą różnych rodzajów struktur oraz instytucji stosunków międzynarodowych.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W03	Ma pogłębioną, wieloaspektową wiedzę dotyczącą charakteru i dynamiki relacji międzynarodowych, w tym problemów i wyzwań polityczno-gospodarczych świata.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W04	Ma kompleksową wiedzę na temat zależności i relacji pomiędzy różnymi typami uczestników stosunków międzynarodowych, motywami ich działań oraz instrumentami zewnętrznego	P7U_W	P7S_WG

	/międzynarodowego oddziaływania.		
SM2A_W05	Zna gruntownie i wszechstronnie mechanizmy stanowienia i narzędzia realizacji różnych rodzajów polityk wybranych państw.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W06	Zna w sposób pogłębiony i kompleksowy metody, narzędzia i techniki badań stosunków międzynarodowych, właściwe dla nauk społecznych.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W07	Ma pełną wiedzę na temat złożonego systemu norm i reguł (prawnych, moralnych, kulturowych, organizacyjnych) kształtujących współczesne stosunki międzynarodowe.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W08	Ma zaawansowaną wiedzę z zakresu wybranych aspektów współczesnych stosunków międzynarodowych: globalizacji, instytucjonalizacji, regionalizacji, pogłębiania się różnic społeczno-ekonomicznych, kształtowania się nowego ładu polityczno-ekonomicznego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W09	Ma kompleksową wiedzę na temat wybranych procesów i pojęć z zakresu międzynarodowych stosunków ekonomicznych oraz na temat charakteru i uwarunkowań współczesnej gospodarki globalnej. Odznacza się przy tym wiedzą dotyczącą rozwoju różnych form przedsiębiorczości w wymiarze międzynarodowym.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W10	Ma pogłębioną wiedzę pozwalającą na zrozumienie, analizę i interpretację złożonych zjawisk i procesów zachodzących w obrębie globalnego systemu bezpieczeństwa oraz jego regionalnych podsystemów.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W11	Ma wyczerpującą wiedzę na temat specyfiki, istoty oraz konsekwencji procesów regionalizacji w odniesieniu do wybranych regionów świata oraz zna znaczenie wybranych regionów dla współczesnych międzynarodowych relacji politycznych i ekonomicznych.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W12	Ma pogłębioną wiedzę na temat aktualnych wyzwań i problemów związanych ze zmianami klimatycznymi, problemami ekologicznymi, wyczerpywaniem się zasobów świata.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W13	Ma wyczerpującą wiedzę na temat różnych wizji (ideologicznych, politycznych, religijnych, naukowych, futurologicznych) rzeczywistości i przyszłości świata oraz relacji międzynarodowych.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W14	Posiada kompleksową wiedzę z dziedziny identyfikacji sytuacji kryzysowych i konfliktowych na poziomie państwowym i międzynarodowym.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W15	Posiada kompleksową wiedzę z zakresu metod, organizacji i podsystemów funkcjonalnych kierowania państwem oraz wybranymi podmiotami gospodarczymi.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W16	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kompleksowych relacji pomiędzy różnymi obszarami polityki	P7U_W	P7S_WG

	wewnętrznej państwa, a jego polityki zagranicznej.		
SM2A_W17	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i techniki komunikowania międzynarodowego oraz wykorzystywania różnych form oddziaływania informacyjnego w celu uzyskania wpływu na inne podmioty międzynarodowe.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W18	Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą współczesnych procesów cywilizacyjnych, kulturowych, religijnych na świecie.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W19	Zna i rozumie rolę sił zbrojnych, służb specjalnych, niepaństwowych grup zbrojnych we współczesnym systemie bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W20	Zna w sposób pogłębiony metody i narzędzia pozyskiwania danych, właściwe dla nauk o polityce i administracji, pozwalające badać i opisywać problemy związane ze stosunkami międzynarodowymi. Posiada kompleksową wiedzę na temat zasad ochrony własności intelektualnej oraz praw autorskich.	P7U_W	P7S_WK
SM2A_W21	Ma rozbudowaną wiedzę o społecznych, kulturowych i politycznych aspektach funkcjonowania wybranych państw w relacjach z otoczeniem zewnętrznym oraz w obrębie systemu międzynarodowego.	P7U_W	P7S_WG
SM2A_W22	Ma poszerzoną wiedzę na temat instrumentów międzynarodowego marketingu politycznego i znaczenia budowy wizerunku państwa.	P7U_W	P7S_WK

w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI:**

SM2A_U01	Potrafi dogłębnie analizować oraz wszechstronnie interpretować najważniejsze uwarunkowania oraz procesy występujące w obrębie współczesnych stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U02	Potrafi pozyskiwać dane do opisu i analizowania procesów i zjawisk politycznych, społecznych oraz ekonomicznych właściwych dla stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U03	Potrafi wnikliwie analizować politykę międzynarodową jako zjawisko społeczne, identyfikując przy tym wpływ konkretnych, złożonych procesów społecznych o wymiarze międzynarodowym na sytuację wewnętrzną państw oraz decyzje polityczne.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U04	Potrafi w sposób skuteczny i kompleksowy stosować posiadaną wiedzę teoretyczną i uznane metody badawcze do analizy długofalowych procesów, zachodzących w obrębie współczesnych stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UO
SM2A_U05	Potrafi na bazie pogłębionej wiedzy konstruować scenariusze rozwoju procesów z zakresu	P7U_U	P7S_UW

	stosunków międzynarodowych, we wszystkich ich płaszczyznach: politycznej, prawnej, militarnej, instytucjonalnej, cywilizacyjnej, wyznaniowej, społecznej.		
SM2A_U06	Potrafi, wykorzystując pogłębioną wiedzę oraz narzędzia i metody komunikacji społecznej, prowadzić złożone negocjacje.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U07	Potrafi biegle i wyczerpująco analizować oraz interpretować aktualne złożone wydarzenia i zjawiska polityczne, społeczne, kulturowe o wymiarze międzynarodowym przy wykorzystaniu instrumentów i metod o charakterze naukowym.	P7U_U	P7S_UO
SM2A_U08	Potrafi przygotować rozbudowane formy prezentacji multimedialnych oraz wyczerpujących wypowiedzi ustnych na temat zagadnień z zakresu polityki zagranicznej i stosunków międzynarodowych w języku polskim lub obcym.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U09	Potrafi kompleksowo analizować oraz interpretować złożone decyzje i działania władz państwowych oraz organizacji / instytucji międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U10	Potrafi skutecznie komunikować się w grupie, posługując się przy tym właściwymi komunikatami i metodami komunikacyjnymi w relacjach interpersonalnych, w odniesieniu do różnorodnych sytuacji.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U11	Potrafi dostrzec nowy problem badawczy i zaproponować jego kreatywną analizę i rozwiązanie.	P7U_U	P7S_UU
SM2A_U12	Potrafi w procesie pogłębionej analizy relacji pomiędzy podmiotami stosunków międzynarodowych dokonywać wielowymiarowej syntezy różnych kategorii uwarunkowań i zależności.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U13	Potrafi twórczo i wszechstronnie zastosować metody symulacyjne i prognostyczne dla pogłębionej analizy i diagnozy stanu systemu międzynarodowego w różnorodnych jego wymiarach. Jest gotów do systematycznego rozwoju naukowego i zawodowego przez całe życie.	P7U_U	P7S_UU
SM2A_U14	Posługuje się językiem obcym na poziomie co najmniej B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym w zakresie specjalistycznej terminologii z zakresu stosunków międzynarodowych.	P7U_U	P7S_UK
SM2A_U15	Potrafi w zaawansowanym stopniu wyszukiwać, selekcjonować i zdobywać informacje ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych, wykorzystując zdobytą w ten sposób wiedzę w swojej pracy badawczej.	P7U_U	P7S_UW
SM2A_U16	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o zjawiskach i wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia.	P7U_U	P7S_UK

w zakresie **KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:**

SM2A_K01	Posiada zdolność samodzielnego i konsekwentnego uzupełniania wiedzy i doświadczeń zawodowych.	P7U_K	P7S_KR
----------	---	-------	--------

SM2A_K02	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania i samodzielnego rozwiązywania zadań w pracy zawodowej.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K03	Jest gotów do obiektywnej i nie-emocjonalnej refleksji przy ocenie wydarzeń historycznych i współczesnych, w tym posiada zdolność kompetentnego i wyczerpującego odnoszenia się do kwestii ważnych w życiu publicznym.	P7U_K	P7S_KK
SM2A_K04	Jest gotowy podjąć pracę w szeregu zawodów związanych z polityką zagraniczną, polityką międzynarodową, relacjami międzynarodowym.	P7U_K	P7S_KO
SM2A_K05	Jest przygotowany do efektywnej i twórczej pracy w zespole, ma świadomość swojej roli w grupie zawodowej. Posiada zdolność przyjmowania określonych ról społecznych oraz jest otwarty na nowe formy komunikowania społecznego.	P7U_K	P7S_KR
SM1A_K06	Jest gotów do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym oraz przygotowany do promowania praw człowieka, wartości demokratycznych, równości płci.	P7U_K	P7S_KO
SM2A_W07	Posiada zdolność prawidłowego identyfikowania dylematów etyczno-moralnych związanych ze sferą współczesnych stosunków międzynarodowych.	P7U_K	P7S_KR
SM2A_K08	Szanuje zasady etyki zawodowej i inne normy regulujące życie społeczne.	P7U_K	P7S_KR

12. Zajęcia wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS, efektami uczenia się i treściami programowymi:

Przedmioty (zajęcia)	Liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
----------------------	---------------------	-------------------	--

PRZEDMIOTY (ZAJĘCIA) KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO: (9 pkt ECTS)

1.	Język obcy (poziom B2+)	3	<p>Treści leksykalne: Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku studiów. Język funkcyjny: dyskusje, interpretacje danych statystycznych, wykresów, prezentacje, np.: artykułów, wyników badań. Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykułów specjalistycznych lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku studiów. Elementy tłumaczenia.</p> <p>Treści gramatyczne: Powtórzenie i ugruntowanie najważniejszych zagadnień gramatycznych (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowanych).</p> <p>Funkcje językowe: Pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku, dokonywanie prezentacji.</p>	SM2A_W01 SM2A_U14 SM2A_K04
2.	Bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia	0	<p>Podstawowe regulacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przepisy i zasady BHP w uczelniach wyższych. Zadania rektora i osób prowadzących zajęcia w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia. Zasady bezpiecznego kształcenia, w tym wykorzystywania sprzętu technicznego. Zasady ergonomii przy organizowaniu kształcenia w uczelni. Czynniki uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne związane z kształceniem. Wypadki związane z kształceniem – przyczyny i profilaktyka.</p>	SM2A_W20 SM2A_U13 SM2A_K01 SM2A_K02

3.	Szkolenie biblioteczne	0	Podstawowa terminologia z zakresu informacji naukowej. Tradycyjne i elektroniczne źródła informacji naukowej (bibliografie, słowniki, katalogi bibliotek, wyszukiwarki publikacji naukowych, repozytoria, biblioteki cyfrowe). Prezentacja elektronicznych źródeł informacji dobranych pod kątem kierunku kształcenia – zasoby ogólnodostępne oraz zasoby elektroniczne dostępne w sieci UJK. Zasady korzystania z różnego rodzaju zbiorów i usług BU. Podstawowe techniki wyszukiwania informacji w bazach. Praktyczne wyszukiwanie w różnych źródłach informacji naukowej literatury na określony temat, zgodny z danym kierunkiem kształcenia.	SM2A_W06 SM2A_W20 SM2A_U02 SM2A_U15 SM2A_K01
4.	Logika (przedmiot- zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych)	2,5	Przedmiot i podstawy logiki. Znak, nazwa, zdanie, funktor. Znaczenie wyrażeń. Język i metajęzyk. Definicja i podział logiczny. Błędy logiczne w posługiwaniu się językiem. Logiczne ujęcie pytań i odpowiedzi. Podstawy klasycznego rachunku zdań. Wynikanie logiczne i wnioskowanie dedukcyjne. Sposoby uzasadniania. Wnioskowania uprawdopodobniające, rozumowania z użyciem wnioskowania. Rzeczowa dyskusja oraz erystyka. Stosunki zakresowe między nazwami, charakteryzowanie nazw. Stosowanie podziału logicznego i definicji, odkrywanie błędów logicznych w posługiwaniu się językiem. Pytania i odpowiedzi w praktyce. Sprawdzanie tautologiczności formuł zdaniowych i wynikania logicznego. Ustalanie typu wnioskowania oraz jego poprawności. Ćwiczenia w prowadzeniu rzeczowej dyskusji i analiza forteli erystycznych na przykładach	SM2A_W04 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W21 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U06 SM2A_U10 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05
5.	Historia stosunków międzynarodowych XX wieku (przedmiot- zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych)	2,5	Liga Narodów – powstanie, idee, funkcjonowanie; układ sił w okresie międzywojennym; wybuch II wojny światowej i przystąpienie Stanów Zjednoczonych do konfliktu; zimna wojna – geneza, uwarunkowania, przejawy; powstanie, cele i działania	SM2A_W04 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W21

			Organizacji Narodów Zjednoczonych; stosunki międzynarodowe w Azji Południowo-Wschodniej (wojna indochińska (1946-54), wojna w Wietnamie (1957-75), wojna chińsko-wietnamska (1979), Kambodża, Birma/Myanmar, Malaje, Indonezja, Filipiny); procesy integracyjne w Europie i w Azji (utworzenie i rozwój ASEAN, ASEAN+3, EAS, początki procesu integracji europejskiej); stosunki międzynarodowe w Azji Północno-Wschodniej: wojna koreańska (1950-53), Japonia, Tajwan; Azja Południowa: konflikt indyjsko-pakistański, konflikt na Sri Lance, problem Nepalu, powstanie i działanie SAARC; konflikt izraelsko-arabski – przyczyny i perspektywy; Bliski Wschód: wojna iracko-irańska (1980-1988), wojny w Zatoce Perskiej, Półwysep Arabski; polityka odprężenia i procesy rozbrojeniowe; rozpad ZSRR i jego znaczenie dla stosunków międzynarodowych.	SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U06 SM2A_U10 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05
6.	Techniki prezentacji i wystąpień publicznych (przedmiot-zajęcia do wyboru w zakresie wsparcia w procesie uczenia się)	1	Tożsamość indywidualna i grupowa a ocena społeczna. Wywieranie wpływu na innych. Techniki autoprezentacji. Komunikacja interpersonalna, informacja zwrotna, asertywność. Analiza przekazu autoprezentacyjnego własnego i innych osób.	SM2A_W22 SM2A_U10 SM2A_K02 SM2A_K05 SM2A_K06
7.	Empowerment w działalności społecznej (przedmiot-zajęcia do wyboru w zakresie wsparcia w procesie uczenia się)	1	Empowerment, wykluczenie i dyskryminacja jako procesy społeczne, grupowe i jednostkowe; zaangażowanie społeczne i dialog międzysektorowy jako zadania instytucji, organizacji pozarządowych, polityków i obywateli; indywidualne wymiary upewnocnienia –wybrane techniki autoprezentacji; planowanie i realizacja działań w przestrzeni publicznej – od teorii do praktyki.	SM2A_W22 SM2A_U10 SM2A_K02 SM2A_K05 SM2A_K06

PRZEDMIOTY (ZAJĘCIA) PODSTAWOWE/KIERUNKOWE: (48 pkt ECTS)

1.	Handel międzynarodowy	4	Teorie handlowe: podstawowe aspekty i współczesne problemy; geoekonomia i geografia handlu; instytucje międzynarodowe	SM2A_W02 SM2A_W03
----	-----------------------	---	---	----------------------

			zaangażowane w handel; kwestia handlu w Europie; sprawa Ameryki Północnej i Ameryki Południowa / Azja i Oceania; handel i transport międzynarodowy; ruchy pro-trade i anty-globalistyczne; mapowanie problemów europejskich i ich złożoności; interpretowanie stanowisk politycznych dotyczących handlu przy użyciu informacji medialnych; łączenie handlu międzynarodowego z logistyką i systemami transportowymi;	SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_U02 SM2A_U08 SM2A_U12 SM2A_K02 SM2A_K07
2.	Międzynarodowa ochrona praw człowieka	4	Geneza i ewolucja prawnej ochrony godności ludzkiej; definicja i istota praw człowieka; źródła ochrony praw człowieka; generacje praw człowieka; prawa człowieka w systemie ONZ; Powszechna Deklaracja Praw Człowieka; regionalne systemy ochrony praw człowieka, rola organizacji pozarządowych w ochronie praw człowieka; wyzwania i problemy XXI wieku.	SM2A_W07 SM2A_W02 SM2A_U03 SM2A_U09 SM2A_K03 SM2A_K07
3.	Prawo międzynarodowe publiczne	4	Pojęcie i rys historyczny prawa międzynarodowego publicznego, prawo międzynarodowe publiczne a prawo prywatne międzynarodowe; Zasady ogólne prawa; Źródła prawa międzynarodowego; Podmioty prawa międzynarodowego, ich charakterystyka, rola i znaczenie; Sądownictwo międzynarodowe: geneza sądownictwa międzynarodowego; Prawo dyplomatyczne i konsularne; Pokojowe rozwiązywanie sporów międzynarodowych.	SM2A_W07 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_K06 SM2A_K07
4.	Analiza geostrategiczna	2	Pojęcia „geopolityki”, „geostrategii”, „ładu międzynarodowego” itp. Wpływ czynników geograficznych na politykę i strategię. Narzędzia profesjonalnej analizy polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa. Wybrane koncepcje teoretyczne, dotyczące geopolityki i geostrategii. Bieżąca rywalizacja mocarstw na płaszczyznach: politycznej, gospodarczej, militarnej, informacyjnej. Polska wobec globalnej gry strategicznej	SM2A_W10 SM2A_W16 SM2A_W19 SM2A_U09 SM2A_K03 SM2A_K07 SM2A_K05
5.	Metodologia badań stosunków międzynarodowych	2	Proces badawczy: określenie pola badawczego, problem badawczy hipoteza badawcza, dobór metod, technik i narzędzi	SM2A_W06 SM2A_W20

			badawczych, ustalenie głównej kategorii teoretycznej, ustalenie wyników - weryfikacja hipotez badawczych; badania jakościowe i ilościowe	SM2A_U04 SM2A_U11 SM2A_U15 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K05
6.	Międzynarodowe rynki finansowe	4	Struktura systemu finansowego. Pojęcie, funkcje i kryteria podziału międzynarodowego rynku finansowego. Funkcje i formy pieniądza. Geneza, rozwój i ewolucja pieniądza i rynku walutowego na świecie. Rynek pieniężny jako element międzynarodowego rynku finansowego. Międzynarodowy rynek walutowy i waluty międzynarodowe. Rola banku centralnego na rynku pieniężnym. Instrumenty polityki pieniężnej. Rozwój bankowości i banki komercyjne jako obszar międzynarodowych rynków finansowych. Kurs walutowy. Indeksy walutowe. Centra światowych finansów. Międzynarodowy rynek kapitałowy. Giełda papierów wartościowych. Międzynarodowe organizacje finansowe. Problemy integracji i regulacji na MRF. Rozwój integracji walutowej Europy. Ryzyko polityczne w międzynarodowych inwestycjach przedsiębiorstw. Kryzysy finansowe.	SM2A_W09 SM2A_W16 SM2A_W20 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_K01 SM2A_K04 SM2A_K05
7.	Globalizacja i regionalizacja	3	Procesy globalizacji we współczesnej gospodarce światowej; charakterystyka głównych podmiotów gospodarki światowej w epoce globalizacji; ideowe uwarunkowania treści i mechanizmów rządzących globalizacją na przełomie XX i XXI wieku; procesy regionalizacji w warunkach gospodarki światowej; wymiana międzynarodowe; problemy globalne świata w warunkach procesów globalizacji i regionalizacji; triadyzacja jako współczesna forma globalizacji; neoliberalizm jako siła motoryczna globalizacji; problemy świata globalnego.	SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W11 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U12 SM2A_K03 SM2A_K07

8.	Prognozowanie międzynarodowe	3	Geneza, metody oraz techniki prognozowania: siatka pojęciowa, ekstrapolacja, analogia, analiza morfologiczna, analiza szeregów czasowych, metoda wskaźnikowa; metody heurystyczne; metoda scenariuszowa. Analiza zmian w systemie międzynarodowym; identyfikacja megatrendów; analiza tekstów; analiza podstawowych błędów poznawczych.	SM2A_W13 SM2A_W03 SM2A_W08 SM2A_U13 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K05
9.	Międzynarodowe rynki energetyczne	4	Pojęcie energii, czynniki kształtujące podaż i popyt. Rola państwa. Specyfika rynku energii i jego podmioty. Tradycyjne surowce energetyczne, energia jądrowa, OZE, alternatywne źródła energii i technologie przyszłości. Struktura dystrybucji geograficznej i dostaw surowców energetycznych. Charakterystyka rynku ropy naftowej, gazu i węgla, rzadkość i niejednorodność zasobów. Giełdy energii i struktura cen. Liberalizacja rynku energii - zderzenie paradygmatów globalizacji, liberalnej gospodarki, integracji oraz suwerenności energetycznej i budowy przewag technologicznych. Struktura kontraktów importowych nośników energii. Budowa wspólnego rynku energii i emisji w Unii Europejskiej. Podstawowe informacje o rynku energetycznym UE. Strategia surowcowo-energetyczna UE. Pozycja Chin, Brazylii, Australii, Kanady, USA, Rosji, Indii, państw Bliskiego Wschodu jako uczestników rynku. Wschodzące i schodzące imperia energetyczne i bloki energetyczne. Charakterystyka sieciowych źródeł energii. Komponenty OZE i technologie towarzyszące. Wiodące koncerny, konsorcja i giełdy surowcowo-energetyczne. Powiązanie emisyjności z globalną zmianą klimatyczną. Alternatywne modele produkcji i konsumpcji.	SM2A_W01 SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W12 SM2A_U01 SM2A_U09 SM2A_U12 SM2A_K01 SM2A_K02 SM2A_K04

10.	Komunikacja międzykulturowa i negocjacje	4	Tradycje badawcze we współczesnej komunikologii, istota procesu komunikowania międzynarodowego i międzykulturowego, przemiany kulturowe w XXI wieku; typologie kultur, różnice kulturowe w pryzmacie społeczno-gospodarczych uwarunkowań; ład w komunikowaniu międzynarodowym; wielokulturowość w ramach jednego organizmu państwowego, wpływ globalizacji na proces komunikowania; wpływ przemian kulturowych na komunikowanie międzynarodowe; pojęcie i istota negocjacji; znaczenie negocjacji w życiu społecznym oraz w biznesie; cele i determinanty negocjacji; różnice kulturowe i dystans psychiczny w negocjacjach międzynarodowych.	SM2A_W07 SM2A_W18 SM2A_W21 SM2A_U06 SM2A_U10 SM2A_U16 SM2A_K05 SM2A_K04 SM2A_K07
11.	Historia dyplomacji	3	Terminologia, metodologia badań, literatura. Narodziny dyplomacji: świat starożytny. Dyplomacja w średniowieczu. Dyplomacja bizantyńska. Powstanie nowożytnej dyplomacji. Pojęcie racji stanu. Polska dyplomacja nowożytna. Rola pokoju westfalskiego. Profesjonalizacja dyplomacji w XVIII w. Dyplomacja kongresu wiedeńskiego. Koncert mocarstw i dyplomacja kongresowa. Dyplomacja I wojny światowej – system wersalsko-waszyngtoński. Dyplomacja międzywojenna: Liga Narodów. Dyplomacja II wojny światowej: system jałtańsko-poczdamski. Dyplomacja okresu 'zimnej wojny". Kodyfikacja prawa dyplomatycznego i konsularnego w XX w.	SM2A_W21 SM2A_W07 SM2A_U01 SM2A_U07 SM2A_K01 SM2A_K05
12.	Siła w stosunkach międzynarodowych	2	Mechanizm równowagi sił w świecie antycznym; uniwersalizm europejski i początki europejskiej dominacji; pokój westfalski i jego znaczenie dla historii stosunków międzynarodowych; epoka napoleońska i konsekwencje wiedeńskiego porządku międzynarodowego; I wojna światowa i ład wersalski; nowy porządek po zakończeniu II wojny światowej; zimna wojna; świat po 1989 r.; „siła” we współczesnych stosunkach	SM2A_W10 SM2A_W14 SM2A_W19 SM2A_U01 SM2A_U05 SM2A_U12 SM2A_K01

			międzynarodowych.	SM2A_K03
13.	Teoria stosunków międzynarodowych	4	Wprowadzenie do teorii stosunków międzynarodowych; realizm; liberalizm; marksistowskie teorie stosunków międzynarodowych; podejście systemowe w nauce o stosunkach międzynarodowych; konstruktywizm; postkolonializm; realizm i liberalizm w polityce zagranicznej państw; siła i potęga w teoriach stosunków międzynarodowych; teorie końca; płec w stosunkach międzynarodowych; uczestnicy pozapaństwowi w stosunkach międzynarodowych; paradygmat cywilizacyjny.	SM2A_W01 SM2A_W13 SM2A_U01 SM2A_U12 SM2A_K01 SM2A_K03
14.	Międzynarodowe problemy społeczne	3	Problemy społeczne w ujęciu socjologicznym i polityki społecznej; główne problemy społeczne na przestrzeni wieków; działania wybranych podmiotów międzynarodowych w zakresie przeciwdziałania; skutkom i rozwiązywania międzynarodowych problemów społecznych; analiza wybranych współczesnych międzynarodowych problemów społecznych.	SM2A_W08 SM2A_W05 SM2A_U12 SM2A_K06
15.	Międzynarodowe środowisko informacyjne	2	Czynniki globalizacji środowiska informacyjnego; cyberprzestrzeń; przestrzeń informacyjna jako płaszczyzna rywalizacji państw; wykorzystywanie środowiska informacyjnego przez podmioty nie-państwowe; zagrożenia w środowisku informacyjnym; reintegracja środowiska informacyjnego.	SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_U12 SM2A_U16 SM2A_K03 SM2A_K04

PRZEDMIOTY (ZAJĘCIA) DO WYBORU JEDNA GRUPA: (57 pkt ECTS)

1.	Grupa przedmiotów (zajęć) z zakresu: Obszar Śródziemnomorski	57	Systemy państwowe w obszarze Morza Śródziemnego Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa państw Europy Południowej Wstęp do kultury Śródziemnomorskiej Elementy kultury i języka hebrajskiego Migracje w obszarze Morza Śródziemnego Etykieta i podstawy protokołu	SM2A_W14 SM2A_W16 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W19 SM2A_W20 SM2A_W21
----	--	----	--	--

			<p>dyplomatycznego</p> <p>Bliski Wschód i Afryka Północna w stosunkach międzynarodowych</p> <p>Elementy kultury i języka włoskiego</p> <p>Religie i stosunki wyznaniowe</p> <p>Kryzysy społeczne Europy Południowej</p> <p>Seminarium magisterskie</p>	<p>SM2A_W22</p> <p>SM2A_U01</p> <p>SM2A_U02</p> <p>SM2A_U03</p> <p>SM2A_U04</p> <p>SM2A_U06</p> <p>SM2A_U07</p> <p>SM2A_U08</p> <p>SM2A_U09</p> <p>SM2A_U11</p> <p>SM2A_U12</p> <p>SM2A_U13</p> <p>SM2A_U16</p> <p>SM2A_K01</p> <p>SM2A_K03</p> <p>SM2A_K04</p> <p>SM2A_K05</p> <p>SM2A_K06</p> <p>SM2A_K07</p> <p>SM2A_K08</p>
2.	Grupa przedmiotów (zajęć) z zakresu: Obszar Transatlantycki	57	<p>Polityka zagraniczna USA</p> <p>Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej</p> <p>NATO w systemie międzynarodowym</p> <p>Elementy kultury i języka norweskiego</p> <p>Wybrane systemy państwowe w Europie</p> <p>Etykieta i podstawy protokołu dyplomatycznego</p> <p>Europa Środkowa i Wschodnia w stosunkach atlantyckich</p> <p>Język obcy (drugi)</p> <p>Cywilizacja Zachodu</p> <p>Euroatlantyckie stosunki handlowe</p>	<p>SM2A_W05</p> <p>SM2A_W07</p> <p>SM2A_W09</p> <p>SM2A_W10</p> <p>SM2A_W13</p> <p>SM2A_W15</p> <p>SM2A_W16</p> <p>SM2A_W17</p> <p>SM2A_W18</p> <p>SM2A_W19</p>

			Seminarium magisterskie	SM2A_W20 SM2A_W21 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_U06 SM2A_U08 SM2A_U09 SM2A_U12 SM2A_U14 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05 SM2A_K07 SM2A_K08
3.	Grupa przedmiotów (zajęć) z zakresu: Global Studies	57	International Conflicts (Konflikty międzynarodowe) International Migrations (Migracje międzynarodowe) Soft Power and Public Diplomacy (Soft Power i dyplomacja publiczna) Globalization and Urban Development (Globalizacja i rozwój miast) Contemporary Separatisms (Współczesne separatyzmy) Etiquette and Elements of Diplomatic Protocol (Etykieta i podstawy protokołu dyplomatycznego) Future Studies (Studia nad przyszłością) Perspectives of Technological Development (Perspektywy rozwoju technologicznego)	SM2A_W05 SM2A_W08 SM2A_W09 SM2A_W10 SM2A_W11 SM2A_W12 SM2A_W13 SM2A_W14 SM2A_W17 SM2A_W18 SM2A_W20 SM2A_W21

			Foreign Language Course (Język obcy drugi) International Environment Protection (Międzynarodowa Ochrona Środowiska) Master seminar (Seminarium magisterskie)	SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U04 SM2A_U05 SM2A_U06 SM2A_U07 SM2A_U08 SM2A_U09 SM2A_U11 SM2A_U12 SM2A_U14 SM2A_U15 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K04 SM2A_K05 SM2A_K06 SM2A_K07
--	--	--	---	--

GRUPA PRZEDMIOTÓW (ZAJĘĆ) FAKULTATYWNYCH (JEDNA DO WYBORU): (6 pkt ECTS)

1.	Grupa przedmiotów (zajęć) fakultatywnych 1	6	Gender Studies Kultura polityczna we współczesnym świecie Zajęcia fakultatywne Wykład monograficzny	SM2A_W01 SM2A_W02 SM2A_W05 SM2A_W07
2.	Grupa przedmiotów (zajęć) fakultatywnych 2	6	Antysystemowe ruchy polityczne Psychologia zachowań społecznych Zajęcia fakultatywne Wykład monograficzny	SM2A_W09 SM2A_W10 SM2A_W13 SM2A_W16

				SM2A_W18 SM2A_W19 SM2A_W21 SM2A_U01 SM2A_U02 SM2A_U03 SM2A_U06 SM2A_U07 SM2A_U09 SM2A_U10 SM2A_U12 SM2A_U16 SM2A_K01 SM2A_K03 SM2A_K05 SM2A_K06 SM2A_K07 SM2A_K08
			razem	120

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

Zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

13. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia:

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu (zajęć). Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiąganych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

- 1) proces dyplomowania** - poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są one przez promotora i recenzenta.

- 2) **wymianę międzynarodową studentów** – dzięki uzyskiwaniu informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
- 3) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna uzyskiwana jest poprzez recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznawane stypendia Rektora i Ministra),
- 4) **badanie losów absolwentów** - poprzez uzyskiwanie od nich informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
- 5) **badanie opinii pracodawców – w drodze:** opiniowania przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego; przekazywania informacji o przydatności uzyskiwanych w trakcie studiów efektów uczenia się w ramach wykonywanej przez absolwenta pracy zawodowej.

Podstawą oceny realizacji efektów uczenia się w trakcie studiów są:

- 1) **Prace etapowe** - realizowane przez studenta takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies. Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt – przeprowadzane są według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe sposoby zaliczenia wymagają instrukcji.
- 2) **Egzaminy z przedmiotu (zajęć)** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu (zajęć). realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.

Forma egzaminu: ustna, pisemna lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu (zajęć).

- a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników. Co najmniej dwa tygodnie przed terminem egzaminu prowadzący przekazuje studentom w formie pisemnej zagadnienia egzaminacyjne. Ich odbiór jest potwierdzany przez przedstawiciela studentów.
 - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji, gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu (zajęć).

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.